

Prestižní časopis Journal of Archaeological Science zveřejnil článek o výzkumu mohyl u Řípu

6.2.2024 - Petr Křišťuf | Západočeská univerzita v Plzni

Neolithic long barrows were built on the margins of settlement zones as revealed by elemental soil analysis at four sites in the Czech Republic (Neolitické dlouhé mohyly byly budovány na okraji sídelních areálů, jak ukázala chemická analýza prvkového složení půdy na čtyřech lokalitách v České republice) je titulek článku, který přinesl jeden z nejprestižnějších archeologických časopisů Journal of Archaeological Science. Znamená úspěch i pro vědce z katedry archeologie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni, kteří se na něm spolupodíleli.

Článek je výstupem tříletého projektu "Eneolitické dlouhé mohyly v Čechách a rekonstrukce rituální krajiny v okolí vrchu Říp" financovaného GAČR, který řešila Univerzita Karlova, Západočeská univerzita v Plzni a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně.

"Příspěvek je věnován výzkumu neolitických dlouhých mohyl v okolí hory Říp. Naším cílem bylo ověřit pomocí rozsáhlého geochemického vzorkování a dálkového průzkumu, že se tyto mohyly nacházejí v krajině neovlivněné lidskou činností. To se podařilo úspěšně doložit. Tento výzkum využívá principů velkoplošného vzorkování a navazuje tak na naše další geoarcheologické výzkumy, které v současné době v České republice provádíme," shrnují téma autoři Petr Křišťuf (ZČU) a Martin Janovský (UK). Na článku se dále podíleli Jan Turek z Centra pro teoretická studia, Jan Horák z katedry archeologie FF UHK, Laszlo Ferenczi z Ústavu pro archeologii FF UK a prof. Michal Hejzman z Fakulty životního prostředí UJEP.

Práce interdisciplinárního tým přinesla unikátní pohled na využívání a vnímání krajiny zemědělskými populacemi doby kamenné. Badatelé při práci využili rozsáhlého souboru 1085 půdních vzorků, který tvoří největší soubor tohoto druhu v Evropě. Zkoumali čtyři mohyly v okolí hory Říp a jejich výzkum prokázal, že mohyly byly postaveny z místního materiálu, a to na okraji sídelních areálů.

Přítomnost pohřebních monumentů se navíc podepsala na vnímání krajiny následujícími generacemi, neboť v jejich okolí podle výsledků výzkumného týmu neprobíhaly rezidenční či zemědělské aktivity ani v následných staletích či tisíciletích. Pravěké pohřební monumenty tak ovlivňovaly zemědělský a sídelní management v úrodné krajině Podřipska po desítky generací. To je důkazem, že využití a formování krajiny člověkem nemělo a nemá pouze ekonomický či praktický rozměr, ale je často ovlivněno společenskými a symbolickými faktory.

O výzkumu vznikl ve spolupráci s Českou televizí také dokumentární film Domy mrtvých, který je ke zhlédnutí na webu iVysílání.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=6093>